

Mali trgovec

Izhaja vsako soboto. Naročnina se plačuje vnaprej in stane letno Din 84,—, polletno Din 41,—, mesečno Din 7,—. Rokopisov ne vračamo. Uprava in uredništvo: Gregorčičeva ulica šte. 23, telefon šte. 2552. Poštni predal 169. Čekovni račun šte. 15.420.

Leto II.

Ljubljana, 29. novembra 1930.

štev. 48.

Dvanajst let ujedinjenja.

Ob praznovanju prvega decembra, kot dvanajste obletnice ujedinjenja v tolikih naporih in s toliko krvi ustvarjene narodne države, naj nam bo dovoljen kratek pogled nazaj v preteklo dobo.

Kot mučne sanje nam vstaja v spomin prvo desetletje, ki v razpaljeni strankarski borbi ni delovalo v pravcu ujedinjenja. Nasprotno: separatizem je cvetel vsepovsod, ker je tako kazalo večini strankarskih voditeljev. In še pred dve mi leti smo praznovali prvi december manj enodušni kot smo bili prvi dan ujedinjenja.

Obenem s strankarsko borbo, v kateri so se zlorabljala najbolj sveta gesla, se je širil prepad med vsemi tremi jugoslovanskimi plemeni in mesto bratske ljubezni ter medsebojnega podpiranja se je bohotila plemenska mržnja ter se zapostavljale vzajemne gospodarske koristi vseh delov našega naroda na ljubo trenutnim koristim posameznih strank.

Pogled v preživelo dobo je živ dokaz legendarne slovanske nesloge, ki se je najjasneje izražal že v separatističnem imenu države.

Dasiravno štejemo že dvanajst let od ujedinjenja, nam je pravo ujedinjenje in ravnopravnost prinesel šele kraljevi akt o sedanjem nazivu države.

Pogled v sedanost nam priča o velikem delu, izvršenem tekom poslednjih dveh let, tako v upravnem kot v gospodarskem in socialnem oziru. Res ni vse tako, kakor si želimo na gospodarskem polju: splošna svetovna kriza ne more mimo nas brez slehernega učinka.

Eno pa je gotovo:

Ugled države v inozemstvu je porastel, in tudi v njenih mejah storjeni dosedanji koraki za izboljšanje gospodarskega položaja nam vlivajo upanje, da bo bodočnost tudi v gospodarskem oziru mnogo srečnejša kot je bila doslej.

Gospodarska konferenca v ženevi.

Sedanja gospodarska konferenca v Ženevi je nekako nadaljevanje zadnje, neuspele konference za carinsko premirje v Evropi, ki pa je rodila, kakor znanó, novo carinsko vojno. Konvencijo o carinskem premirju so podpisale samo nekatere države, dočim so jo druge podpisale samo pogojno in s takim pridržki, da se je že vnaprej vedelo, da ne more roditi nikakega uspeha, ki bi prineslo gospodarstvu Evrope katerekoli koristi.

Že prvi konferenci se je pripisovalo velik gospodarski pomen: novo dobo in gospodarsko prerojenje Evrope. Tudi sedanjo gospodarsko konferenco spremljajo optimisti še danes z velikimi upi na uspehe. Dosedanja nesoglasja med poljedelskimi in industrijskimi državami pa ne kažejo, da bi bilo upanje na uspeh, čeprav majhen, utemeljeno.

Novo na sedanji konferenci je to, da nastopajo Jugoslavija, Poljska, Rumunija, Madžarska in Bolgarija, ki so na kon-

ferenci v Sinaji, Varšavi in Bukarešti stvorile agrarni blok, sporazumno v vseh vprašanjih, zadevajočih koristi poljedelskih držav.

Z ozirom na obupno stanje evropskega poljedelstva, kateremu konkurira na eni strani Rusija, na drugi pa Amerika, ki sta si osvojili skoraj vsa evropska tržišča, zahtevajo poljedelske države, naj se za poljske pridelke evropskih držav uvedejo v Evropi ugodnostne prvenstvene (preferenčne) carine, da bi bila na ta način evropskim poljedelskim državam omogočena prodaja lastnih poljskih pridelkov.

Industrijske države pa, od katerih se danes noče nobena priznati kot indu-

strijska, marveč vsaka poudarja svoj mešani značaj, se uvedbi prednostnih carin odločno protivijo. Večina teh držav je sicer izjavila, da so pripravljene pogajati se z vsako državo posebej.

Nas zanima potek konference zlasti iz tega stališča. Industrijske države so pričele izvajati agrarni protekcijonizem v tekočem letu tako intenzivno, da onemogočajo skoraj vsak uvoz poljskih pridelkov. Agrarne države pa, ki imajo od tega nepopravljivo škodo, niso prejele v nadomestilo ničesar ter se je njihov uvoz skrčil tako močno, da je danes na najnižji točki.

Upanje na gospodarsko sodelovanje evropskih držav je bilo preuranjeno.

Uprava trgovine.

(Nadaljevanje.)

5. napake pri seštevanju, ki imajo na videz značaj pomote, so velikokrat tudi namenoma izvršene. Zlasti je taka »pomota« namenoma napravljena tedaj, ako se konečno stanje iz računa upnikov ali dolžnikov na podlagi izvlečka koncem leta ujema z bilančnim, potom prometnih podatkov iz glavne knjige izračunanem stanjem. Če gre za napačno seštevanje na enem samem računu, je to dokaz, da se (ob soglašanju izvlečka z bilančnim stanjem) nahaja enaka »pomota«, samo v obratnem smislu v drugem računu. Običajno gre v takem slučaju za nepravilnost pri računu dotičnega upnika ali dolžnika, pri katerem smo na nepravilno seštevanje naleteli. Znesek vplačila pri odjemalcih je v prvopisnih knjigah in v saldo-contni knjigi zabeležen v manjšem znesku, ter razlika izravnana potom »pomote« pri seštevanju. Enako pri računih dobaviteljev, kjer so za obremenitve izkazani večji zneski, da prikrijejo večje izplačilo kot se je v resnici izvršilo, kar potem izjednači taka »pomota«.

Poleg teh napak in nepravilnosti so seveda še mnoge druge. Vsaki pa lahko pridemo na sled, če imamo uvedeno blagovno in blagajniško kontrolo.

Pri večjih podjetjih pa mora biti knjigovodstvo ločeno od blagajne, kar mož-

nost nepravilnosti še znatno omaji, oziroma se jim hitreje in lažje pride na sled.

Enako revizijo moramo napraviti tudi pri vseh drugih knjigah. Pri vsem pa moramo paziti na to, da se konečno, glasom izvlečka izkazano stanje koncem poslovnega leta ujema z onim stanjem, ki nam ga izkazuje bilanca na podlagi stanja iz prejšnjega leta, h kateremu smo prišteli in odšteli prometne podatke med poslovnim letom na podlagi podatkov iz računa denarnega prometa.

Ko smo pregledali knjige, napravili več poskusov glede pravilnosti vpisov v knjigah in posameznih računih ter preizkusili pravilnost izvlečkov koncem poslovnega leta in odpravili nepravilnosti, preidemo k

reviziji letnih računov.

Na prvi pogled se zdi vsaka, strokovnjaško izdelana bilanca, združena s podatki, zbranimi v letnem računskem zaključku in po primerjavi z zadnjo bilanco, popolnoma pravilna, tako, da se nam zdi vsaka nepravilnost skoraj izključena vsled soglasnosti, s katero se preliva račun v račun.

Revizija letnega računa pa nam lahko odkrije marsikaj, kar bi nam ostalo za vse veke prikrto.

Po izvršeni reviziji knjig in računov potrebujemo za uspešno in sistematično revizijo letnih računov samo še izvlečke koncem poslovnega leta, zadnjo bilanco in glavno knjigo.

Letni računski zaključek revidiramo po njegovih sestavnih delih, in sicer pregledamo najprej račun denarnega prometa, za tem račun bilance in konečno še račun izgube in dobička.

Pri reviziji denarnega prometa moramo predvsem ugotoviti, če so posamezni računi iz glavne knjige, odnosno iz journala pravilno vpisani, kakor tudi, če se začetni in končni blagajniški saldo krijeta s saldov, zabeleženim v blagajniški knjigi.

Potrebno je tudi da seštejemo kreditni in debetni stolpec ter ugotovimo, da sta skupni vrsti v resnici jednaki.

Šele za tem preidemo k reviziji bilance, ki jo izvršimo na ta način, da vzamemo v roke zadnjo bilanco ter od računa do računa prištejemo k aktivnim postavkam iz zadnje (ali otvoritvene) bilance najprej kreditno postavko (izdatke) iz računa denarnega prometa ter odbijemo od te vsote debetno postavko (prejemke) nanašajočega se računa v računu denarnega prometa. Ostanek mora soglašati s tozadevnim vpisom nove aktivne postavke v novi bilanci.

Nasprotno pa moramo k pasivnim postavkam iz zadnje bilance prišteti debetno postavko (prejemke) iz dotičnega računa v denarnem prometu in odbiti kreditno postavko (izdatke). Pasivni vpis računa v novi bilanci mora biti ostanku popolnoma enak.

Dalje prihodnjič.

Kaj se sme prodajati v branjarjih?

Ponovno smo prejeli že vprašanja glede pojma in pravnega obeležja branjarij. Da ne bomo trčili časa s sličnimi odgovori, še bolj pa za to, ker nam je znano, da je o razliki trgovine in branjarije prav malokdo poučen, in se celo razna obrtna oblastva mnogokrat obračajo na Zbornico TOI za tozadevna pojasnila, hočemo razliko med trgovino in branjarijo, oziroma delokrog slednje opisati, v kolikor je to po sedanjih zakonih mogoče.

Kakor znano, imamo novi trgovinski zakon, ki je tako potreben za poenotenje razlik med sedaj obstoječimi, kakor tudi za ureditev zmed v pojmovanju razlik med različnimi vrstami (strokami) trgovine, šele v delu, in ni mogoče napovedati, kdaj se novi trgovinski zakon objavi, kakor tudi ne, na katerem principu bo stal z ozirom na te razlike.

Fakt je, da so sedanji, v raznih pokrajinah države različni trgovski zakoni ravno v vprašanju, kakšne so bistvene razlike med špecerijami, delikatesami in trgovinami z mešanim blagom itd., zelo gibljivi ter je tolmačenje karakterističnih razlik med eno in drugo vrsto trgovine odvisno predvsem od dotičnih krajevnih uzanc (običajev).

Branjarij naš trgovinski zakon ne omenja, pač pa najdemo v obrnem redu, v § 38 v glavnem očrtan njihov značaj, ki dovoljuje branjarijam nadrobno prodajo (v manjšem obsegu) onih predmetov, katerih prodaja ni vezana na dokaz o usposobljenosti.

Četrti odstavek omenjenega paragrafa pa izrecno prepoveduje branjarijam prodajo sledečih predmetov: sladkorja, kave, čaja, dišav, mineralnih olj, materialij (mišljene so one, ki spadajo v drogerijo), barv in alkoholnih pijač v zaprtih posodah (še bolj seveda v odprtih.) Prodaja alkoholnih pijač v zaprtih posodah je sicer privilegij delikatesnih trgovin ter tudi — po običaju, če že ni posebnega dovoljenja — špecerijskih in mešanih trgovin.

Poleg navidezno glavne razlike, da se v branjarijah prodaja vse v malem obsegu, so tedaj najbolj značilni omenjeni pridržki. Znano pa nam je, da je v mnogih slučajih v enem in istem kraju branjarija agilnejša in dela z večjim prometom kot sosednja trgovina. Novi trgovinski zakon bo gotovo tudi v tem oziru prinesel potrebna razčiščenja.

»Nimamo!«

Kolikokrat čujemo po naših trgovinah tak odgovor, če vprašamo po kakem blagu. Sam sem imel večkrat priliko čuti tak odgovor. In ko sem povprašal, zakaj tega predmeta nimajo v prodajalni, je navadno sledil odgovor: »Malokdo povpraša po tem predmetu,« včasih pa še bolj značilno: »Ali naj imam na skladišču prav vse?«

Že prvi odgovor potrjuje, da se vendarle najde sem in tja kupec, ki želi blago ali predmet, katerega trgovec nima, ker je povpraševanje »premajhno«. Naziranje o premajhnem povpraševanju pa je često v zvezi tudi z domnevo, da je dobiček pri iskanem predmetu najbrže tudi premajhen, vsled česar trgovec ne polaga nanj posebne važnosti.

Zadeva pa ni taka.

Vsak umen trgovec ve, da gre po odgovoru: »Nimamo!« kupec h konkurenci, da si nabavi tam zaželjeni predmet. Včasih izgubi na ta način trgovina stalnega odjemalca že po prvem takem odgovoru, če je pri konkurenci zadovoljivo postrežen. Čisto gotovo pa mora trgovec stranko črtati iz vrste stalnih odjemalcev, če se tak odgovor večkrat ponavlja.

Navidezno majhni dobiček, ali tudi izguba pri gotovem prodajnem predmetu povzroči trgovcu največkrat nepopravljivo škodo.

Prav v tem oziru, v oskrbi trgovine z novouvedenimi predmeti, ne sme biti trgovec konservativen, češ: »Doslej smo izhajali tudi brez tega!« Prilagoditi se mora potrebam odjemalcev in prav posebno pažnjo posvetiti zlasti novejše uvedenim proizvodom, posebno še tedaj, ako se je pojavilo zanimanje za tak predmet.

Trgovec, ki se zaveda dolžnosti in kořisti, ki jih ima od uvajanja novih predmetov v trgovino, bo navadno že sam poskrbel za to, da ima še pred prvim povpraševanjem tako blago že v trgovini. Mnogokrat pa se pripeti, da je v obstoju predmeta poučen šele od odjemalcev samih. Za vse take slučaje naj pazno zasleduje povpraševanja ter skrbi za to, da odjemalcem čimpreje ustreže.

Odgovor: »Nimamo!« je v modernih trgovinah že izpadel iz prodajne terminologije in ga običajno nadomesti: »Dobimo v kratkem!« ali: »Trenutno razprodano!« in slični tolažilni odgovori s pristikom obžalovanja, da se hipno ne more ugoditi odjemalčevi želji ter z zagotovilom, da se mu ustreže v čim krajšem času.

Na ta način si vsaj obdržite starega odjemalca. Uvedba novih predmetov pa je poleg tega tudi sredstvo za pridobivanje novih, saj je znano, da hoče imeti tudi sosed kmalu blago, ki ga je opazil pri sosedu.

Obljube o skorajšnji dobavi pa ne smejo ostati samo obljube, temveč je treba takoj zaželjeno blago naročiti. Omenili smo v »Upravi trgovine« izvršilno knjigo, v katero naj trgovec, oziroma njegovi nastavljenici redno zabeležijo vsako novo povpraševanje, kakor tudi vsako pomanjkanje potrebnega blaga na zalogi, da se naroči ono, kar je utegnil trgovec prezreti.

In naj je predmet še tako majhen ter naj se prodaja s še manjšim zasužkom, trgovec se mora zavedati vedno dejstva, da je s prodajo enega predmeta vezana navadno tudi prodaja drugega, rentabilnejšega, da je sredstvo za obdržanje starih in največkrat tudi prav uspešno sredstvo za pridobivanje novih naročnikov.

Tu sicer naletimo včasih na zapreke. Največkrat ima trgovec izgovor, da mu brani izpopolnitev zalog premajhna gotovina. Vzrok je dokaj tehten. Vendar naj v takem slučaju skuša obratovati hitreje. Skoraj v vsaki trgovini lahko opazimo, da se je trgovec z gotovim blagom založil v prevelikem razmerju in naložil v gotovo vrsto blaga več gotovine, kot mu dopuščajo razmere.

Razpoložljiva gotovina in kredit, ki ga trgovec uživa pri dobaviteljih, sta važna faktorja, s katerima mora računati pri naročilih. Če tudi nudi trgovcu velika dobava gotove vrste blaga nižjo ceno in včasih tudi ugodnejše plačilne pogoje, naj se nikar ne pusti zavajati s tem, ker mu prevelika zaloga ene vrste blaga ne dovoljuje, da bi se oskrbel z

drugimi potrebnimi predmeti. Navidezni dobiček, ki ga ima od velike dobove, skopni vedno ter se izpremeni v občutno, vsestransko izgubo, če se mora vsled tega odpovedati drugim nabavam.

Načelo specialnih trgovin je sicer deloma umestno za velika mesta, a še tam ne sme biti preekstremno izvajano. Za deželo pa velja še danes princip, da bo di trgovina vsestranska, oskrbljena z vsemi potrebščinami potrošnikov v svojem okraju.

Važno je tedaj, da zna trgovec pravilno kalkulirati s porabo in lastnim kapitalom, oziroma kreditno močjo ter naročila sestavljati tako, da obnavlja svojo zalogo ali vsaj večino iste v gotovih enakih perijodah, da se ne zalaga z eno vrsto blaga za pet let, z drugo pa komaj za mesec dni. Izjeme so v gotovih ugodnih slučajih dovoljene le tedaj, če vsled večjega naročila ene vrste blaga ni prizadeto drugo.

Gospodarske beležke.

Prepoved uporabe umetnih sladil.

Ravnokar je podpisan zakon, na podlagi katerega je prepovedana uporaba umetnih sladil za produkte, ki služijo za uživanje. Kot umetno sladilo (saharoz) se smatra po tem zakonu vsako sladilo, ki vsebuje več sladkobe kot navadni sladkor.

Prepovedana je prodaja umetnih sladil, kakor tudi prodaja z umetnimi sladili izdelanih živil. Izvzete so samo lekarne in higijenski predmeti.

Kršitev zakona se kaznuje z zaporom do enega meseca ali z denarno kaznijo do 10.000 Din, odnosno s obema kaznima obenem.

Gospodarsko sodelovanje Madžarske z Jugoslavijo in Romunijo.

Na svojem posetu v Berlinu je madžarski ministrski predsednik Beethlen izjavil, da mora priti do gospodarskega sodelovanja med temi tremi državami iz razlogov, ker so si doslej te države z enimi in istimi produkti na svetovnih tržiščih kvarile ceno z medsebojno konkurenco. Enotna prodajna organizacija bo ustvarjala enotne cene in enotne pogoje za izvozno blago.

Prednostne carine za blago evropskih držav v Evropi se sicer tudi po njegovem prepričanju najugodnejši izhod iz agrarne krize. Vendar pa uvedba teh ni v kompetenci omenjenih treh držav, temveč je v veliko večji meri odvisna od cele Evrope, ki pa ne želi sprejeti te pravične osnove.

Monopol na žito?

Gospodarski krogi v naši državi se resno bavijo z načrtom monopolizacije žita ter so stavili vladi že različne tozadevne predloge.

Državni žitni monopol naj bi odkupil pridelek domačih poljedelcev po višji ceni kot vlada na svetovnih tržiščih in ga oddajal mlinom v lastni režiji. Ugovor, da bi se na ta način podražil kruh in s tem še poostrila splošna kriza, zavračajo predlagatelji z dejstvom, da je bilo žito pred leti celo veliko dražje kot bi znašala predvidena najvišja odkupna cena za žito, a se ob sedanji pocetvi žita kruh vseeno ni pocenil, marveč je v splošnem ostal prav tako drag kot pred letom dni.

Ker porabimo v mejah države 80 odstotkov letnega pridelka, bi za ostalih 20 odstotkov iz dobička država lahko našla denarna sredstva za podpiranje žitnega izvoza s tem, da bi potom premij izenačila ceno izvoznemu žitu.

Ako ne bodo evropske industrijalne države pristale na zahteve agrarnih držav, je po vesteh časopisja uvedba žitnega monopola pri nas gotova stvar.

Pred trgovinsko pogodbo z Albanijo in Turčijo.

Priprave za sklep trgovinske pogodbe z Albanijo in s Turčijo so gotove. Pogodba s Turčijo se podpiše že pričetkom decembra v Carigradu. Tudi pogodba z Albanijo se zaključi v najkrajšem času v Beogradu.

Za omejitve uvoza koksa.

V našo državo uvažamo iz inozemstva letno znatne količine koksa. Uvoz koksa je z ozirom na potrebe industrije carine prost in uživa tudi ugodnostne prevozne tarife. Te ugodnosti so dale mnogim privatnikom priliko, da so si nabavili inozemski koks, medtem, ko bi lahko potrebe krili z domačim premogom.

Da se omeji nepotreben uvoz koksa in s tem pomaga tudi naši premogarski industriji, so predlagale industrijske organizacije, naj se na koks, ki se ne uvažata za industrijske potrebe, uvedejo carine ter uporabljajo zvišane prevozne tarife.

Združitev dveh trgovskih zbornic.

Dunavski banski upravi je bil te dni od novosadske Zbornice TOI predložen načrt za združitev novosadske in velikebečkereške Zbornice TOI v eno samo zbornico, ker so interesi področja obeh Zbornic enotni.

Istočasno so predlagali tudi ustanovitev posebnega kmetijskega odseka v Zbornici, ki naj bi zastopal koristi in interese producentov in trgovcev s poljskimi pridelki.

Trgovinska zastopstva Italije v Jugoslaviji.

Po vzorcu ameriških Združenih držav se je tudi Italija odločila ustanoviti trgovinski biro pri svojem poslaništvu v Beogradu in trgovinska zastopstva pri konzulatih v Jugoslaviji, katerih naloga bo, skrbeti za ugodnejše trgovinske zveze in pospeševati uvoz italijanskih produktov v Jugoslavijo. Zastopstva bodo vodili naši državljani.

Zlati rudnik pri Golubovcu.

Močna francoska finančna skupina je investirala velike vsote za pričetek eksploatacije zlatega rudnika »Blagojev kamen« pri Golubovcu.

Pogoji za eksploatacijo, ki predvideva znaša okoli 17 milijonov zlata, so tem ugodnejši, ker bi vse producirano zlato prevzela naša Narodna banka in si s tem ustvarila zlato podlago, ne da bi bilo treba zlato uvažati iz inozemstva.

Napredek v izvozu sadja.

Dočim je vsled splošne svetovne gospodarske krize in še posebej vsled slabih razmer v poljedelstvu naš izvoz v splošnem napredoval, je opaziti razveseljivo povečanje izvoza sadja, ki znaša že do konca oktobra nad 600 milijonov dinarjev. Ker pa se sadni izvoz še vedno nadaljuje, je upati, da doseže do konca leta vrednost milijarde dinarjev.

Na tem uspehu ima največje zasluge Zavod za pospeševanje zunanje trgovine in nekatere sadjarske zadruga, ki so s svojimi strokovnimi navodili za sortiranje in pakiranje sadja dvignile ugled našega blaga v inozemstvu, tako da so se že letos pojavili inozemci, ki so kupovali blago takoj iz skladišč.

Monopolski dohodki.

Statistika monopolskih dohodkov v septembru izkazuje 202 milijona dinarjev prejemkov, kar je enako lansnemu septembru. V prvih devetih mesecih letos znašajo monopolski prejemki skupno 1988 milijona dinarjev ter so za 33 milijona dinarjev večji kot lani v istem času.

Davek na poslovni promet.

Na mnoga vprašanja glede novega zakona o enotnem davku na poslovni promet sporočamo, da se sedaj vrši konferenca predstavnikov gospodarskih zbornic iz cele države v Beogradu, da stavi vladnemu zakonodajnemu odboru svoje predloge. Zakon bo objavljen v decembru ter stopi v veljavo s 1. januarjem.

Za omejitve brezposelnosti.

Z ozirom na povračajoče se naše zseljence iz Amerike, kjer vlada velika brezposelnost, se vrše v ministrstvu socialne politike konference, kako omejiti brezposelnost pri nas in nuditi existenco vsem. V zvezi s tem je bilo sprejeto načelo, da se mora takoj na pomlad pričeti v obširnih javnih delih v celi državi. Obenem se tudi pripravlja revizija tujih nameščencev v naši državi, katerim s bo nudilo isto zaščito kot jo uživajo naši delavci v njihovi državi.

Direktna železniška tarifa z Madžarsko.

Dne 1. decembra stopi v veljavo nova direktna železniška tarifa z Madžarsko. Tarifa ima pet delov. Prvi del prinaša reglementiranje in tarifne odredbe, klasifikacijo blaga in seznam predmetov, uvrščenih v tarifo. Drugi del vsebuje razpredelnico vozninskih postavk, in sicer a) razpredelnico vozninskih postavk na madžarskih, pod b) pa na jugoslovanskih progah. Priloga zvezni tarifi prinašačasne popuste na jugoslovanskih in madžarskih železnicah v gotovih razmerjih. Tretji del obsega pristaniške tarife z globalnimi postavkami od madžarskih železniških postaj do luških postaj Bakar, Dubrovnik, Metković, Solun, Split in Sušak ter obratno iz teh naših luk do madžarskih postaj.

Želje hrvaških trgovcev.

Na zadnji seji trgovskega odseka zagrebške zbornice TOI je bila poleg predloga za gotove spremembe pri določenih poslovnih urah v trgovinah sprejeta tudi resolucija, naj se ukine zavarovanje valute za uvoženo blago, ki danes nima več pravega smisla ter samo ovira trgovino. Za fižol pa naj se pri izvozu spremeni cenik za osiguranje valute tako, da bo odgovaljal današnjim cenam, ki znašajo za mešani in pisani fižol Din 150, za črešnjevce 240 Din, za navadni beli fižol 255 Din, za debeli beli 285 Din, za rdeči 250 Din in za zeleni 190 Din za 100 kg.

Tujski promet na Bledu.

Kako lepo se razvija in napreduje tujski promet na Bledu nam pokaže primerjava zadnjih petih let. Leta 1926 je obiskalo Bled 8260 turistov, naslednja leta pa je število vedno naraščalo ter kaže sledeči napredek: 1927 11.982, 1928 13.107, 1929 16.996 in letos 18.836. Število domačih turistov je porastlo v tem času razmeroma prav malo in znaša letos 6357 Jugoslovenov. Najbolj so narastli obiski Nemcev (od 301 v letu 1926 na 5100 letos). Slede jim Čehoslovaki, katerih je bilo leta 1926 833, letos pa 2481. Tudi obiski Avstrijcev so v tem času narastli o d1380 leta 1926 na 3284 letos.

Izvoz svežega grozdja.

Podatki za izvoz svežega grozdja iz Smedereva kažejo, da se je od letošnjega pridelka izvozilo v inozemstvo 657 vagonov. Od tega je šlo največ na Dunaj: 292 vagonov, v Prago pa 252 vagonov; tudi ostanek je razen par vagonov za Poljsko, šel po večini v Avstrijo in na Čehoslovaško. V Nemčijo je bilo izvoženih 46 vagonov.

Zanimanje za naše blago v Grčiji.

Ker so bila ukinjena pogajanja za sklep trgovinske pogodbe med Grčijo in Bolgarijo, se kaže v Grčiji živo zanimanje za naše blago, zlasti za živino, svinje, perutnino, meso, drva, fižol, sladkor, maslo in pšenico. Interesentom daje obširnejša pojasnila Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu.

Celjski mestni proračun.

Proračun mesta Celje za leto 1931 izkazuje 3.819.000 Din dohodkov in 6 milijonov 604.000 Din izdatkov. Deficit, ki znaša 2.785.000 Din, se bo kril iz raznih doklad. V ta proračun niso vnešene postavke mestnih podjetij: plinarne, vodovoda in električne centrale.

Legitimiranje kupcev alkoholnih pijač.

Finančna direkcija Dravske banovine je izdala nalog, da je vsak trgovec z vinom dolžan legitimirati kupca in sicer z njegovim prvim imenom, ker je sicer trgovec odgovoren za plačilo običinske trošarine.

Perutninarski tečaj v Ljubljani.

Odsek za perutninarstvo pri Kmetijski družbi v Ljubljani priredi v dneh od 2. do 20. decembra tečaj za vzgojo in rejo perutnine, na katerem bodo predavali naši najodličnejši strokovnjaki na tem polju. Interesenti naj se javijo tajništvu Kmetijske družbe.

ERJAVEC FRANC

trgovina usnja

Ljubljana, Stari trg št. 11a

Motorni vlaki v Sloveniji.

Poročali smo že o nameravani uvedbi motornih vlakov na progi Ljubljana—Kamnik. V prometnem ministrstvu se sedaj odločuje tudi o uvedbi motornih vlakov na progah Maribor—Ptuj in Celje—Maribor.

Za olajšanje poštno-paketnega prometa.

Ministrstvo za zgradbe je z odlokom od 31. oktobra t. l. obvestilo direkcije za pošto in brzojav, da je prejelo mnogo pritožb, da pošte pogosto odklanjajo

sprejem paketov iz povsem nebitvenih razlogov. S tem napravljajo strankam težkoče in stroške, poleg tega pa ovirajo razvoj poštno-paketnega prometa. Ljubljanska direkcija je v zvezi s tem odlokom naložila vsem poštam, da postopajo s strankami, ki predajajo pakete, obzirno in da glede opreme paketov ne stavljajo pretiranih zahtev, v kolikor za to pošte ne bi bile upravičene po predpisih pravilnika za notranjo poštno službo in mednarodne poštne konvencije. To velja zlasti za pakete manjše vrednosti in za pakete, ki se pošiljajo na krajše razdalje.

PRED NOVIM ZAKONOM O BANKAH.

Dne 1. decembra se zberejo v Beogradu predstavniki bančnih podjetij, da stavijo svoje predloge k sestavi novega zakona o bankah.

Časopisje se obširno bavi z načrti ter stavi v tem oziru različne umestne, pa tudi neumestne nasvete. Tako se je načelo že vprašanje omejitve višine vlog, ki naj bi jih banke smele sprejemati le do gotove vsote, ki bi se ravnala po delniški glavnici. Ta nasvet pa je že v početku propadel.

Umestnejši je predlog za omejitev višine posojil na posamezno osebo, ki naj bi se istotako ravnala po vsoti delniške glavnice. Tudi predlog, naj se članom upravnega odbora ne dovoljuje posojil, je naletel na odobravanje.

V povečanje varnosti za vlagatelje so stavljeni istotako različni predlogi, od katerih ima največ izgleda oni, ki predvideva ustanovitev službene nadzorovalne organizacije, ki bi bila v gotovi meri odgovorna za izgube nasproti bančnim upnikom, kar bi jo prisililo k vestni kontroli bank. Doslej so sicer bile banke podvržene državni kontroli, ki pa se ni nikdar izvajala ter so ostale tozadevne naredbe samo na papirju.

Med predlogi pa pogrešamo najpotrebnejšega: določitev maksimalne razlike med obrestno mero za vloge in kredite, od katere bi ne imele koristiti samo banke, marveč bi res prišel v prid celokupnemu narodnemu gospodarstvu.

»PRIVREDNIČKI KALENDAR« ZA LETO 1930.

(Odlično vezani žepni koledar.)

Našim prijateljem in cenj. čitateljem priporočamo nabavo tega, v resnici potrebnega koledarja.

Foieg koledarja (na šestih stranek) najdemo v tem koledarju sledeče poučne razprave v lahko umljivi hrvaščini:

1. Gospodarski nauk.
2. Denarstvo in bankarstvo.
3. Posojila ali krediti.
4. Borze.
5. Občinska gospodarska politika.
6. Državna gospodarska politika.
7. Kratki gospodarski zemljepis.
8. Opis držav celega sveta.

9. Odnosaji med delodajalci in nastavljeni.

10. Zakon o praznikih.

11. Predpisi in tarife v železniškem, poštnem in brzojavnem prometu.

12. Priročne tabele, potrebne za poslovni svet.

13. Dnevni skadenčni koledar.

I. t. d.

Koledar se naroča z navadno dopisnico pri: Upravi »Novi obrt« v Zagrebu, Vukovičeva ul. 3. — Koledar stane Din 25.—, ki se plačajo po prejemu s poštno položnoico.

NAZADOVANJE CEN NA DEBELO V OKTOBRU.

Tudi v oktobru je povsod nazaodval indeks cen na debelo, z izjemo Nemčije, kjer je porastel od 120,5 na 121. Po drugih državah pa beležijo indeksi cen sledeče nazadovanje: Amerika od 84 na 83, Anglija od 105 na 104, Francija od 113 na 112, Italija od 102 na 99, Švica od 123 na 122, Jugoslavija od 82,8 na 80,9. Najobčutnejše je nazadoval indeks cen v Italiji, kjer pa se navzlic temu še vedno toži o previsokih cenah ter je v teku akcija za nadaljno pocenitev blaga za 20 odstotkov v nadrobni prodaji, kar bo inake ponovno občutno znižalo.

Indeks cen je v vseh državah ustvarjen na podlagi predvojnih cen iz leta 1914, ter je bil tedaj določen za vsako vrsto blaga na 100 in skupni indeks zo-

pet na 100. Izjemo tvorita le Amerika in Jugoslavija, ki sta si indekse s 100 označili šele leta 1926.

Indeks cen po posameznih državah kaže tekem zadnjih treh let sledeče nazadovanje:

	1928	1929	1930
Anglija	139	129	104
Nemčija	140	135	121
Francija	127	123	112
Švica	144	142	122
Zedinjene države	99	96	83
Jugoslavija	106	97	81

Kakor vidimo, navzlic padanju cen še ni doseženo danes predvojno stanje ter je blago na debelo v primeri s predvojnimi po posameznih državah še vedno za 4 do 22 odstotkov dražje.

BEOGRAD ODPRAVLJA OBČINSKE TROŠARINE.

Visoke trošarine v večjih mestih podražujejo vsakdanje življenske potrebščine in s tem še poostrujejo splošno gospodarsko krizo, ker silijo konsumente, da se omejijo v potrošnji.

Druga slaba stran občinskih trošarin (uvoznin) pa je ta, da ne dopuščajo industriji možnosti razvoja, ker so z uvozninami obremenjene tudi surovine, kar podražuje produkcijo in sili industrijo, da se naseli v krajih, kjer ni visokih trošarin. Tudi trgovci, ki delajo s provinco, so močno oškodovani, ker jim visoke trošarine onemogočajo konkurenco z onimi podjetji, ki poslujejo v krajih to sili trgovce in industrijalce, da se skrbno izognejo krajev z visokimi trošarinami. Pri tem seveda mesto samo trpi, ker je zaustavljeno v svojem razvoju in napredku.

Učinek trošarin na mestne finance pa navadno pri vsem tem ni tako velik,

dasiravno predstavljajo trošarine običajno glavni dohodek, ker požre na eni strani lep del teh dohodkov že sama kontrola in aparat za pobiranje trošarin, na drugi strani pa odpade del prejemkov na banovinske doklade.

Manipulacija pri trošarini zahteva tudi precej časa, vsled česar trpi redna trgovina, ovirana vsled zamud pri trošarinskem postopku.

Ti motivi so dovedli mestno zastopstvo v naši prestolici do resnega razmišljanja, kako odpraviti trošarino (z izjemo alkoholnih pijač) in jo v manjši izmeri, vsekakor pa pravičneje porazdeliti na neposredne davke, da bi vsled ukinitve teh dohodkov ne trpela mestna blagajna.

V interesu razvoja naših mest, kakor tudi v omiljenje gospodarske krize je, da pride do sličnih razmotrivanj tudi pri drugih naših mestih.

Revizije, bilance, kalkulacije

in organizacijo uprave
oskrbuje sodno regi-
strirani strokovnjak.

Naslov pri upravi

Po širnem svetu.

Pobijanje cen v Čehoslovaški.

Vlada je zahtevala od železninarskega kartela, da zniža cene za 15%, kar bi samo povzročilo 45 milijonov izgub letno.

Tudi premogarska industrija je bila pozvana k znižanju cen, pa se je izjavila, da je vsako znižanje nemogoče.

Vlada je izjavila, da bo v slučaju nepopustljivosti ukinila uvozno carino in s tem odprla mejo.

Novi polomj italijanskih bank.

V Rovigu je zaprosil za poravnavo bančni zavod »Credito Polesano« z glavnic 6 milijonov lir.

V Trstu pa je zašla v plačilne težkoče »Banca della Venezia Giulia«, s katero imajo zlasti naši lesni trgovci veliko zvez. Vsled tega je bilo te dni v Trstu aretiranih nekaj njenih upravnih svetnikov. Pasiva banke znašajo 20 milijonov lir. Izgube so mnogo manjše. Vsled poloma so prizadeti tudi slovenski lesni trgovci v Julijski Benečiji, ki so povsečni poslovali z njo.

Banco Veneto, tudi precej znana v naših trgovskih krogih, je prav tako zaprosila te dni za poravnavo in nudi upnikom 40% kritje.

Ukinitev nemških uvoznih prepovedi.

Nemško poslaništvo v Beogradu javlja z ozirom na vesti, da v Nemčiji še vedno obstoje uvozne prepovedi za agrarne produkte, da so skoraj vse uvozne prepovedi že ukinjene ter so bile do konca oktobra odpravljene vse prepovedi za uvoz sledečih produktov: ječmen, pšenična moka, rž, pšenica, krmilni fižol, lupine, grahorica, rženi mlevski izdelki, ajda, zdrob, ovsena moka in ječmenovi mlevski izdelki, kakor tudi sveže goveje in ovčje meso.

Tudi za uvoz ostalih agrarnih produktov se ukinejo prepovedi v najkrajšem času.

Pripomniti pa je treba k temu še dejstvo, da predstavljajo visoke nemške carine na uvoz agrarnih pridelkov že same po sebi uvozno prepoved.

Amerika v obrambi proti sovjetskemu dumpingu.

Zedinjene države pripravljajo zakon, po katerem bo dovoljen uvoz samo tistega blaga iz Rusije, ki bo oprémjeno s potrdilom ameriških konzularnih zastopstev, da ni plod prisilnega dela. Ker Amerika sploh nima konzularnih zastopstev v Rusiji, zadene prepoved uvoza sploh vsako rusko blago.

Istočasno pa se predloži parlamentu v odobritev tudi zakonski načrt, po katerem bo prepovedano vsako naseljevanje v Ameriki za dobor dveh let.

Sovjetske trgovinske metode.

Grški institut za suho grozdje je dobil iz Anglije poročilo, da so se tam pojavile velike količine »ruskega« suhega grozdja po neverjetno nizkih cenah, vsled česar je bil občutno prizadet grški izvoz.

Preiskava teh slučajev pa je odkrila čudno metodo: Sovjeti so nakupovali suho grozdje na Grškem ter ga za veliko nižjo ceno prodajali v Anglijo, da na ta način povzročijo zmedo na grškem vinogradništvu, kateremu je bil vsled nizkih cen nekadoma angleški trg zaprt. Zanimivo bi bilo izvedeti, kam se steka »dobicek« iz sličnih sovjetskih kupčij.

Akcija za znižanje cen v Italiji.

Fašistična vlada je vsled slabih državnih financ znižala plače državnih nameščencev za 12 odstotkov. Izjemo tvori le fašistična milica in izdatki za vojsko.

Obenem pa je uvedla akcijo za znižanje cen ter pozvala vse trgovce k 20 odstotnemu znižanju. Trgovce, ki se ne pokoravajo tem zahtevam, stavljajo pred zakonito odgovornost, in so celo aretacije na dnevnem redu.

Na pritožbe, da te odredbe ubijajo malo trgovino, odgovarjajo fašistični voditelji, da je prav tako; ostane naj le tisto, kar je močno in sposobno življenje.

Dvcmimo, da bi drakonsko izvajanje teh odredb rešilo propadajoče italijansko gospodarstvo.

Francoska zunanja trgovina.

Podatki za prvih deset mesecev letos kažejo za 30.883 milijonov frankov izvoza ter 40.764 milijonov frankov uvoza, vsled česar je bilanca zaključena s pasivo 9.881 milijonov frankov.

V razmerju z lansko, istodobno trgovino je letos nazadoval po vrednosti uvoz za 4.689, izvoz pa za 5.230 milijonov frankov.

Italijanska zunanja trgovina.

Statistika za zadnjih deset mesecev izkazuje za 10.110 milijonov lir izvoza (lani 12.468) in za 14.417 milijonov lir uvoza (lani 18.007), vsled česar je bilanca prvih desetih mesecev letos zaključena z 4307 milijoni lir deficita. V celoti je letošnja zunanja trgovina Italije nazadovala za celih 20 odstotkov nasproti lanski.

Brezposelnost v svetu.

Po statistiki Mednarodnega urada za delo je od delazmožnih ljudi na svetu nezaposlenih okoli 10 milijonov oseb.

Statistika priobčuje dalje tudi odstotno razmerje med delazmožnimi in nezaposlenimi ljudmi koncem aprila t. l. v posameznih državah, iz katere razvidimo, da je bilo na Poljskem nezaposlenih 56 odstotkov, v Nemčiji 34, v Združenih državah 20, na Norveškem 19, na Angleškem in v Avstriji 15, na Madžarskem 14, v Švedski in Avstraliji 13, na Danskem in v Kanadi 12, na Irskem 11, v Belgiji in Švici pa 7 odstotkov.

Od tedaj se je stanje močno izpremenilo. Zlasti je padlo število in s tem tudi odstotek nezaposlenih na Poljskem. Občutno pa je narastlo število v Avstriji, ki znaša danes že preko 300.000, kar bi znašalo približno 35 odstotkov.

Enake so razmere v Italiji, ki pa je statistika ne omenja, dočim je Francija še danes brez brezposelnosti.

Zopet polom v italijanski industriji.

Po polomu velike železnicovarne »Accierie e Ferriere« je vsled padca bakrenih cen prišlo v konkurz tudi veliko podjetje »Officine Elettrotecniche«.

Rekord v konkurzih v Italiji.

»Gazetta Ufficiale« izkazuje v septembru 1.452 konkurzov. Ako vzporedimo to številko s konkurzi pred uvedbo fašističnega režima, ko jih je bilo v celnem letu 1920 798, je samo v mesecu septembru povečanje konkurzov tako veliko, da bi v tej primerjavi znašal porast konkurzov štiriindvajsetkratno število iz leta 1920.

Še o polomu Oustricovega koncerna.

Na zboru upnikov Oustricovega bančnega koncerna je ugotovljenih 777 milijonov frankov aktiv in 1238 milijonov frankov pasiv, tako da znaša deficit 461 milijonov frankov.

Vsled poloma tega bančnega koncerna je zašla tudi v neprilike francoska petrolejska industrija, ki je udeležena zlasti na eksploataciji poljskega petroleja. Delnice rapidno padajo, dasiravno so že intervenirala razna močna podjetja.

Skrčenje hmeljskih nasadov v Nemčiji.

Nemški hmeljarji so se doslej zavzemali za uvedbo zaščitne carine na hmelj, ker so bili mnenja, da jim bo mogoče pridelek ob zaščitni carini plasirati doma, dočim so hmeljarske organizacije v vseh ostalih državah Evrope zavemale stališče, da je treba hmeljske nasade skrbno in tudi že v pretečenem letu pričele izvajati ta program.

Statistični podatki pa, ki so bili te dni predloženi upravi nemškega hmeljarskega združenja, so prislili to najvišjo instanco hmeljarjev v Nemčiji, da je izpremenila svoje dosedanje nazore ter sama zahtevala skrčenje nasadov za 10 do 15 odstotkov v bodočem letu.

Tudi Bolgarija čuti ruski dumping.

Pretečeni teden je bilo v Bolgarijo uvoženih iz Rusije več vagonov galoš, ki so navzlic maksimalni carini veliko cenejše kot domači proizvodi ter stanejo povprečno le 80 levov, dočim stane bolgarski izdelek skoraj dvakrat toliko. Zastopniki bolgarske industrije so predložili vladi zahtevo, naj uvoz ruskih galoš prepove.

Uvoz jaje v Nemčijo.

Nemčija uvozi letno velike množine jajc. Ker nima dovolj lastnega perutniarstva, raste v zadnjih letih uvoz neprestano ter je od leta 1925 naraščal uvoz jajc v tonah sledeče: 134.268 ton, 141.413, 162.750 in leta 1928 178.767 ton. Po posameznih državah-uvoznicah so uvožena jajca (v tonah) produkti sledečih držav:

Uvoznik:	1925	1926	1927	1928
Rusija	20170	18181	33416	52208
Holandija	25752	32836	39295	42367
Bolgarija	28903	29444	34088	36615
Danska	10322	11111	13276	14078
Italija	20831	12713	8123	8490
Jugoslavija	12857	12822	9327	7723
Poljska	17324	14720	13733	7586

Za razpoloženje na nemškem trgu je vsekakor značilno, da znatno narašča uvoz iz Rusije, Holandske in Bolgarije, najbolj občutno pa je nazadoval uvoz iz Jugoslavije in Poljske.

Svetovne zaloge žita.

Znani ameriški statistik Broomhall objavlja v svojem poročilu o položaju žitnih tržišč statistiko o stanju svetovnih žitnih zalog v zadnjih letih, ki so znašale začetkom oktobra:

leta 1926	225 milijonov bušlov
leta 1927	237 milijonov bušlov
leta 1928	317 milijonov bušlov
leta 1929	507 milijonov bušlov
leta 1930	544 milijonov bušlov

Stanje svetovnih žitnih zalog se tedaj v zadnjih letih stalno večja. Posebno velik porast v zalogah opazimo iz lanske letine. Prevelike zaloge imajo seveda vpliv na ceno in so tudi glavni vzrok današnjega neugodnega stanja na svetovnih žitnih tržiščih.

K vsemu temu pa so še zadnja poročila o avstralski žetvi nad vse dosedanje pričakovanje ugodna ter se ceni žetev na 58 milijonov met. stotov, to je za 24 milijonov met. stotov več kot lani.

Pridobivajte našemu listu vedno nove naročnike!

Tekmovanje trgovske mornarice med Italijo in Francijo.

Na sredozemskem morju, ki ga Italijani tudi radi imenujejo »Mare nostrum« se že desetletja bije boj za prestiž med trgovskima mornaricama Francije in Anglije. Italijanska trgovska mornarica dela na vse kriplje ter se je že po tonazi približala stanju francoske sredomorske trgovske mornarice, dočim je še pred tremi desetletji imela za več kot polovico manjše brodogojne.

O napredku nas nazorno pouče sledeče številke (v tisočih bruto ton):

	1899	1914	1930
Francija	973	1.922	2471
Italija	442	1.430	2.262

Zmanjševanje brezposelnosti na Poljskem.

Statistika o brezposelnosti na Poljskem je v septembru pokazala zopet za 17.469 manj nezaposlenih kot v avgustu in izkazuje le 176.810 brezposelnih. Letos v aprilu je brezposelnost dosegla svoj višek ter izkazala 295.612 in se je tekom petih mesecev to število znižalo za 118.802 oseb.

V primerjavi z lanskim letom, ko je bilo koncem septembra nezaposlenih 91.512 oseb, je brezposelnost seveda še zelo velika; vendar pričajo gornje številke, da je tudi Poljska na potu iz splošne krize, navzlic temu, da je vsled ruskega dumpinga gotovo najbolj oškodovana, ker je rusko blago osvojilo predvsem njena neposredna tržišča.

Negotovost na svetovnem trgu bakra.

V zadnji številki poročamo, da je bakrenemu kartelu uspelo tekom par dni dvigniti cene bakra od 9:80 na 12:30 centa cif evropska luka.

Poročila o cenah na svobodnih tržiščih pa kažejo, da tudi ta uspeh kartelovega prizadevanja nima trajne vrednosti. Navzlic njegovemu trudu, da obdrži zvišane cene in nemalim žrtvam pri intervencijah so tekom tedna notirale cene na prostih bakrenih tržiščih 11 centov in celo nižje. Kartel sicer še vstraja na starih cenah, vendar je trg brez povpraševanja in bo gotovo moral tudi on slediti svobodnim cenam.

Borzna poročila.

DENARSTVO.

Gibanje valute v tekočem tednu.

	Uradni tečaj Prosti tečaj	
	Din	Din
1 angleški funt	274.10	274.60
1 ameriški dolar	56.35	56.45
1 avstrijski šiling	7.96	7.96
1 belga	7.90	7.85
1 bolgarski lev	—408	—40
1 češkoslovaška krona	1.673	1.67
1 francoski frank	2.215	2.22
1 grška dragma	—73	—73
1 italijanska lira	2.953	2.95
1 madžarski pengő	9.90	9.88
1 nemška marka	13.44	13.48
1 poljski zlot	6.32	6.32
1 rumunski lej	—335	—34
1 švicarski frank	10.96	10.96
1 španska peseta	5.82	6.41
1 danska krona	15.08	15.08
1 holandski goldinar	22.72	22.76
1 turška lira, papir	26.70	26.70
1 zlati frank	10.96	10.96
1 kanadski dolar	56.05	56.05
1 norveška krona	15.08	15.08
1 brazilski milreis	5.20	5.20
1 argentinski pezoz	19.60	20.35
1 švedska krona	15.13	15.20

Španska peseta je porasla od 6.33 na 6.41. Sicer skoraj nobenih razlik.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Državni papirji: Vojna škoda promptna 428 do 429, 7½ % Blairovo posojilo 81 do 81.25, 8 % Blairovo posojilo 91 do 91.25, investicijsko posojilo 86.50 do 87, tobačne srečke 32 ponudba, 7 % posojilo Drž. hipotekarne banke 80 do 81.25, 4½ % bosanske obveznice 54 ponudba, begluške obveznice 71 do 72, Rdeči križ 52 ponudba.

Porastlo je nekoliko 7 % investicijsko posojilo iz leta 1911. Pri ostalih državnih papirjih je stanje tekom tedna skoraj neizpremenjeno ter kažejo obveznice čvrsti kurz.

Privatni efekti: Celjska 170, Ljubljanska kreditna banka 125, Prva hrvatska štedionica 929 do 935, Kreditni zavod 175, Združene papirnice Vevče 124 do 125, Ruše 280 do 300, Strojne tovarne 75, Narodna banka 8050 do 8100, Trboveljska premogokopna 373 do 378, Kranjska industrijska družba 312.

Trboveljska, ki si je pretečeni teden nekoliko opomogla, je tekom tedna zopet nazadovala za 2—3 točke. Sicer je stanje privatnih papirjev čvrsto.

Tržna poročila.

Cene železa v palicah gredo navzgor.

Vsled velikih naročil iz prekomorskih držav in iz Čehoslovaške so cene železa v palicah v Belgiji poskočile tekom tedna od 3 funtov 9 šilingov na 4 funte in 3 šilinge ter celo na 4 funte 5 šilingov. V istem razmerju so poskočile tudi cene v Nemčiji. V trgovskih krogih prevladuje domneva, da bodo šle cene še navzgor, ker je naročil veliko, zaloge pa majhne.

Znižanje cen za živila v Vinkovcih.

Mestni odbor za pobijanje draginje je znižal cene življenskih potrebščin, tako da stane kg belega kruha 2.25 Din, črne 1.75 Din; svinjina 16 Din, suha slanina 18, sveža slanina 14, salo 16, goveje meso 16, mast 17, suhe klobase 20, krvavice 14 Din kg v nadrobni prodaji.

Živina v Italiji.

Na zadnjem živinskem trgu v Brescii so se plačevale sledeče cene: voli za rejo in delo (od 3—4 leta) 4250 do 5750 lir par, od 5 let naprej par 4600 do 5600 lir par, krave od 2000—3000 lir; klavna živina (za kg žive teže) voli I. 3.70—4.10 lir, II. 3 do 3.50 lir; krave 3 do 3.60 lir; teleta I. 6 do 6.50 lir; svinje 4.70 lir.

Znižanje cen pri čehoslovaških papirnicah.

Kartel čehoslovaških papirnic je sklenil revidirati obstoječe cene ter jih znižati z ozirom na obstoječe razmere. Tiskarski papir se je pocenil od 3.50 na 3.35 Kč. Tudi pri drugih papirjih so šle cene za 5—8 % navzdol.

Žito.

Položaj na svetovnem žitnem tržišču je nekoliko bolj umirjen in so cene trdnješe.

Ljubljanska blagovna borza notira ob neizpremenjenih cenah za takojšnjo dobavo, mlevska voznina (če ni drugače pripomnjeno), slovenska postaja, plačilo v 30 dneh, sledeče:

Ječmen: ozimni, 65/66 kg 155—157.50.

Koruza: bačka, stara, suha, rešetana 147.50—150.—, bačka stara, suha, zdrava, rešetana, navadna voznina 152.50 do 155.—, okrogla abučka, stara, zdrava, suha, rešetana 160—162.50, okrogla bačka, stara, zdrava, rešetana, navadna voznina 165—170, nova, umetno sušena 132.50 do 135.—, nova, umetno sušena, navadna voznina 137.50—145.—, nova, času primerno suha, s kvalitetno garancijo do namembne postaje, navadna voznina 122.50—125.—.

Oves: baranjske provenience 182.50 do 185.—.

Pšenica: bačka potiska, 80/81 kg, 1% primesi 200—202.50, bačka srbobranska, 80 kg, 2% primesi 197.50—200.—, gornjebačka, 79/80 kg, 2% primesi 197.—

do 200.—, bačka, 79 kg, 2% primesi 185 do 187.50, baranjska, 79/80 kg, 2% primesi 182—185.

Moka: banatska, nularica 340—345.

Živinski trg.

V Mariboru so bile na zadnjem sejmu sledeče cene: voli 7—9 Din, biki 7 do 7.50 Din, krave 3—6.25 Din, mlada živina 7.50—9 Din za kg žive teže.

Na Dunaju so cene nekoliko nazadovale ter notirajo za kg žive teže v šilingih: voli izjemno 1.80—2, I. 1.45 do 1.70, II. 1.15—1.40, III. 1—1.10; krave 0.85—1.30. Svinje imajo trdnješe cene ter se plačuje pitano blago po 1.65 do 1.70, angleške križane 1.55—1.70, mesne 1.40—1.90.

V Zagrebu so cene neizpremenjene; isto v Ljubljani.

Italijansko vino.

Na milanski borzi notirajo sledeče cene: rdeče vino 10 stopinj 70—70.50 lir, 13.5 stop. 93 do 93.25 lir; belo vino 11 stop. 68 do 68.75 lir, 14 stop. 97 do 97.50 lir za hl.

Lesni trg.**POLOŽAJ NA LESNEM TRZIŠČU.**

Na mednarodnem lesnem trgu vlada izrazita stagnacija, ki ni samo posledica prehoda iz ene sezone v drugo, ker o pravi sezoni letos sploh ne moremo govoriti. Karakteristični znak za razpoloženje lesnega tržišča je: padanje cen.

Najslabši je položaj v Srednji Evropi, kjer je cena — zlasti slabjšim kvaliteta-
tam tekem zadnjih 14 dni nazadovala za 15 do 20 odstotkov, dočim je boljši les še nekako obdržal cene, ker ga je malo na trgu. Ker v naši lesni trgovini prevladujejo slabše kvalitete (z izjemo slavonske hrastovine in nekaterih drugih vrst redkejšega plemenitega lesa), je prizadeta vsled tega zlasti naša lesna trgovina.

Neugodno razpoloženje na lesnem tržišču je tudi vzrok, da je večina lesnih družb, ne samo pri nas, ampak v celi Evropi brez uspeha.

Francija je edina država, v kateri lesne cene niso šle navzdol. Zato pa je tem bolj udarjena tamošnja domača lesna trgovina, ker ji konkurirajo inozemski ceneni produkti. Prvič so se v Franciji pojavili tudi ameriški hrastovi parketi, ki pa imajo precej visoke cene, da jim srednjeevropsko blago z lahkoto konkurira. Da izravnajo razliko v ceni ter omogočijo prodajo lastnih lesnih zalog, zahtevajo francoski lesotržci uvedbo uvozne carine na les, zlasti na parkete.

V Italiji je spričo splošne gospodarske krize lesna trgovina mrtva. Neznatni zaključki na milanskem trgu so se napravili po sledečih cenah: jelovina v hlohlih 185—205 lir, trami uso Trst 180 do 200 lir, deske I. 470—530, II. 325 do 330, III. 235—250 ir, slavonski hrast 900—1100 lir.

Pri vsem igra nemajhno vlogo ruski les. Sedanje stanje lesne trgovine v Evropi je povsod dovolj žalostno ter tudi v bližnji bodočnosti ni izgledov za znat-

no izboljšanje. Vendar je gotovo to, da so države, ki les uvažajo že sedaj le slabo založene, a vsled nejasne situacije še vedno oklevajo z nakupom.

SEKCIJSKI ODBOR TRGOVCEV Z LESOM.

Člani lesne stroke se obvestijo, da se je pri gremiju trgovcev za polit. okraj Slovenjgradec in Prevalje ustanovil sekcijski odbor trgovcev z lesom s sedežem v Slovenjgradu.

Kot načelnik sekcijskega odbora je gospod Franjo Lahovnik iz Prevalj, kot podnačelnik Josip Druškovič iz Slovenjgradca, kot odborniki Franjo Čas iz Dovž, Janko Pahernik in Peter Mravljak iz Vuhreda.

Odbor si je stavil nalogo, da odpravi vse ovire v železniškem prometu ter pospeši našo lesno trgovino in premaga vse naše težkoče in uveljavi naš les na zunanjem lesnem trgu.

Banska uprava Dravske banovine je s svojim odlokom VIII No. 4643/1 z dne 31. oktobra 1930 odobrila spremembo gremijalnega pravila za polit. okraj Slovenjgradec in Prevalje sledeče:

Vsak vajenec se more izkazati s po-

trdilom, da je bil zdravniško preiskan, da je za izvrševanje trgovinskega obrata sposoben in ne boluje na nalezljivi bolezni.

V primeru razveze učnega razmerja po redni dovrstitvi mora gremijalno načelstvo izdati vajencu učno pismo, uvažujoč pri tem učno spričevalo oziroma odhodno izpričevalo trgovske ali obče obrtne nadaljevalne šole in v danem primeru izpričevalo o uspešno opravljeni vajeniški preizkušnji.

Vajeniško preizkušnjo polaga vajenec koncem učne dobe pred gremijalno preizkuševalno komisijo po predpisih tozadevnega preizkuševalnega reda. Vajencu, ki po lastni krivdi ne prestane preizkušnjo s povoljnim uspehom, sme na predlog gremijalnega načelstva obrtno oblastvo učno dobo podaljšati.

Načelstvo gremija.

ZOPET PADEC CEN NA ZAGREBSKI LESNI BORZI.

Koncem pretečenega tedna so šle cene lesa na zagrebški borzi po zadnjem znižanju pred 14 dnevi že v tretjič navzdol ter notirajo franko nakladalna postaja sledeče (s primerjavo cene pred 14 dnevi v oklepaju):

Hrast za m³: hlodi I. 600—800 (800 do 1200), II. 300—500 (400—650), III. 150 do 250 (200—300); plohi neobrobjeni I. 1800—2000 (1800—2300), obrobjeni I. 2300—2800 (2750—3500), II. 2000 do 2400; frize 25—95 cm 4—6 cm I. 1200 do 1700 (1200—1800), 25—95 cm 7—15 cm I. 1400—1800 (1500—2000), 1m in več 7—13 cm 1600—2000 (isto); grede, kvadrati 25/25 cm 900—1200 (950 do 1500); francoske doge 1000 kom 36/I — 4—6 cm 6800—7000 (6000—7000); sodarsko blago I. vrste 45—80 Din.

Bukovina za m³: hlodi I. 150—250 (200—270); obrobjeni plohi I. parjeni 650—900 (750—1000); neparjeni I. 600 do 800 (700—900); neobrobjeni, nepar-

jeni I. 600—750 (650—800); frize I. parjene 400—600 (550—850);

Javorovi hlodi.: 400—600 (isto).

Jesenovi hlodi I.: 450—700 (isto).

Brestovi hlodi I.: 250—400 (isto).

Gabrovi hlodi I.: 250—300 (350).

Mehki les za m³: merkantilno tesano blago 200—250 (240—280); konične deske I.—III. 350—400 (375—425); paralelne deske I.—III. 450—500 (475—600).

Brzojavni drogovi: hrastovi, 7-meter-ski 50—60, 8-meter-ski 60—80, 10-meter-ski 80—100 Din komad (stara cena).

Pragovi hrastovi so obdržali tudi staro ceno.

Drva so šla navzdol ter notirajo za 100 kg: bukove cepanice I. do 15% okroglic 18—19 (19—23); bukove cepanice (Hackprügel) 10—13 (11—16); hrastove cepanice (I. do 15% okroglic) 15 do 17 (16—20); hrastove cepanice 10 do 12 (13—15).

Oglje za 100 kg: bukovo 60—75 (65 do 85), hrastovo 55—65 (60—75).

LJUBLJANSKA LESNA BORZA.

Ob mlačnem razpoloženju in majhnih sklepkih notira ljubljanska lesna borza iste cene kot smo jih javili v zadnji številki.

Povprašuje se po sledečem blagu:

1 vagon smrekovih plohov paralelnih, I./II., 40 mm (kubiciranih za 39) od 16 cm naprej, media 24/25 cm, dobava do 15. januarja 1931.

16 m³ hrastovih neobrobjenih plohov, I./II. in sicer: 6 m³ od 50 mm, dolžina 2-80 do 3 m; od 130 mm, dolžina 2-50 do 3 m — franko vagon meja Postojna.

Hrastovi na živ rob rezani trami: 20×20 cm, popolnoma zdravi, polnomerni, v suhem stanju, brez beljave, izključeno črvice, velike grbe ter razpoke, z nadmerami v dolžini in debelini z ozirom na sveže stanje, in sicer: 920 komadov 1-50 m; 300 komadov 1-75 m; 150 komadov 2-85 m; 300 komadov 3-12 m — franko vagon meja Postojna. Dobava do 31. januarja 1931.

1 vagon škuret, sama smreka, 4 m dolžine, obrobljene, ostrorobe, I./II. in sicer: ca 10 m³ 9 mm debline; ca 15 m³ 14 mm debline — dobava takojšnja. Cena franko meja italijanska.

Izkaz A) 30 komadov 17-50 m, 0'35×0'35, ca. 64'312 m³; 15 komadov 10 m, 0'32×0'35, ca. 18'800 m³; 30 komadov 5-40 m 0'32×0'35, ca. 18'144 m³; 30 komadov 8 m, 0'32×0'35, ca. 26'880 m³; 30 komadov 4-25 m, 0'32×0'35, ca. 14'280 m³; 30 komadov 4-50 m, 0'32×0'35, ca. 15'120 m³; 30 komadov 5-50 m, 0'32×0'35, ca. 18'480 m³; 30 komadov 6 m, 0'32×0'35, ca. 20'160 m³; 30 komadov 4-15 m, 0'32×0'35, ca. 13'944 m³; 30 komadov 2 m 0'32×0'35, ca. 6'720 m³; približna kubatura 214'840 m³.

Izkaz B) 60 komadov 16-25 m, 0'35×0'35, ca. 119'437 m³; 30 komadov 9-30 m, 0'32×0'35, ca. 31'248 m³; 60 komadov 5 m, 0'32×0'35, ca. 33'600 m³; 60 komadov 8 m, 0'32×0'35, ca. 53'760 m³; 60 komadov 4-70 m, 0'32×0'35,

ca. 31'584 m³; 60 komadov 4-50 m, 0'32×0'35, ca. 30'240 m³; 60 komadov 5'20 m, 0'32×0'35, ca. 34'944 m³; 30 komadov 5'5 m, 0'32×0'35, ca. 18'480 m³; 60 komadov 3-50 m, 0'32×0'35, ca. 23'520 m³; 60 komadov 2-40 m, 0'32×0'35, ca. 16'128 m³; 30 komadov 5'50 m, 0'32×0'35, ca. 18'480 m³; približna kubatura 411'421 m³.

Oba izkaza vsebujeta skupaj ca. 626'261 m³. Opombe: A) Trami dolžine 17-50 in 16-25 m bi mogla biti debelina 35/35 do 40/40 cm; B) Za trame osialih dolžin mora biti debelina od 32'32 do 35/35 cm.

1000 m³ hrastovine za gradnjo mostov preko železniških predorov, 6 m dolžine, ca. 40/40 cm (lahko 38/38, 39/39) debeline, navadna kvaliteta, samo da je zdravo blago. Ako se ne more dobiti celega kvantuma, naj se pošlje obvezno ponudbo za toliko blaga, kolikor se ga lahko producira. Cena naj se glasi franko vagon Djevdjelije z navedbo dobavnega roka.

»Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4 Prodaja na obrokel

Najboljše med najbolj-
šim vrvarskim blagom
se izdeluje v
Grosupljem.

Varstvena znamka ga-
rantira za izbrano, ne-
prekosljivo kvaliteto. To
je blago, ki oode zado-
voljilo Vaše odjemalce,
a Vam zagotovilo tra-
jen dober zaslužek, ki
ga dajejo le zadovoljni
odjemalci. — Poskusite
tudi Vi!

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

IVAN JELAČIN - LJUBLJANA

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba! Zahtevajte cenik!

Lastnik: Konzorcij za izdajo strokovnega tednika »Mali trgovec«. Za konzorcij in ured-
ništvo: Lojze Zajc. Za tiskarno »Merkur«: Otmar Micháček, oba v Ljubljani.